

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 382
van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**
datum: 11 maart 2021

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Historische liften - Modernisering met respect voor het historisch karakter

Ons liftenpatrimonium is uniek in de wereld. Achter de gevels van oude appartementsgebouwen, vooral in de (groot)steden, bevinden zich vaak nog parels van antieke liften, bestaande uit prachtige gietijzeren kooien en sierlijke harmonicahekjes. In vele andere Europese landen zijn de antieke liften jammer genoeg al grotendeels verdwenen en vervangen door moderne exemplaren. Bij ons is het gelukkig nog niet te laat. Het is dan ook van het grootste belang dat ons erfgoed met de beste zorg bewaard en onderhouden wordt en, indien nodig, hersteld.

Om veiligheidsredenen worden deze antieke liften aan strenge controles onderworpen. Eigenaars en beheerders zijn sinds 2003, op basis van een koninklijk besluit, verplicht een risicoanalyse van hun lift te laten uitvoeren en, indien nodig, over te gaan tot renovatie of modernisering. Liften die in bedrijf gesteld werden voor 1958 moeten uiterlijk op 31 december 2022 gemoderniseerd worden. De methodes die in het kader van de verplichte modernisering worden toegepast, beantwoorden echter niet altijd aan de reële noden en het historisch karakter van de lift. Een onderschat maar waardevol stuk erfgoed dreigt op die manier verloren te gaan of in gevaar te komen.

Op 24 februari 2021 maakte de Brusselse staatssecretaris voor Erfgoed bekend dat historische liften in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest beschermd zullen worden tegen de moderniseringsverplichting. De staatssecretaris verklaarde dat hij werkt aan een inventaris van het antieke liftenpatrimonium en dat hij samen met de bevoegde federale minister een procedure tot vrijstelling van modernisering uitwerkt. De inventaris die zal worden opgemaakt dient als basis om de liften een attest van historische waarde toe te kennen. Op die manier worden ze vrijgesteld van een ingrijpende modernisatie. Brusselse eigenaars van een historische lift worden opgeroepen om hun lift te registreren. Ook Vlaanderen telt een aanzienlijk aantal antieke liften die we niet verloren mogen laten gaan.

Een week later noteerden we echter minder goed nieuws wat betreft de regularisatie van de lift van Art Dec'Eau in Oostende. Deze lift werd recentelijk volgens de Kinney-methode gecontroleerd voor de veiligheid en het behoud van de erfgoedwaarden. De lift werd vervolgens aangepast en voldoet aan de veiligheidsnormen. Het was de eerste historische lift in België die na de uitvoering van de moderniseringswerken, geregulariseerd zou worden. Door het feit dat de FOD Economie nu bezwaar aantekent tegen de regularisatie komt het gebruik van de Kinney-methode wel helemaal op losse schroeven te staan.

1. Wat is de reactie van de minister op de maatregelen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden genomen ter bescherming van het liftenpatrimonium?

2. Heeft de minister al overleg gepleegd met de bevoegde federale minister in verband met de timing van de moderniseringsprocedure?
3. Welke stappen heeft de administratie van de minister reeds ondernomen sinds de laatste bespreking van deze problematiek in commissie?
4. Welke maatregelen zal de minister nemen om de good practice van Oostende, waarbij de technische aanpassing werd verzoend met het historisch karakter van de lift, verder te verspreiden?
5. Hoe reageert de minister op het bezwaar dat aangetekend werd door de FOD Economie op de regularisatie van de historische lift in Oostende?
6. Verwacht de minister dat dit het gebruik van de Kinney-methode nu helemaal op losse schroeven zet? Welke acties zal hij ondernemen om - in overleg met zijn federale collega's - de implicaties van dat bezwaarschrift aan te pakken?

ANTWOORD

op vraag nr. 382 van 11 maart 2021

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1-3. Eind 2020 namen ikzelf en mijn collega's gewestelijke ministers bevoegd voor het onroerend erfgoed het initiatief om de nieuwe federale minister, bevoegd voor deze materie, aan te schrijven met het verzoek om de problematiek van historische liften ter harte te nemen, in open dialoog met alle betrokkenen de situatie te deblokken en een bijsturing te heroverwegen van het KB, dat de modernisering van liften praktisch regelt. Daarbij zou minstens de uitvoeringstermijn voor het moderniseren van liften, ouder dan 1958, moeten worden bijgesteld. Helaas bleven mijn verschillende brieven onbeantwoord.

De gewestelijke erfgoedadministraties vergaderden ondertussen op gezette tijden over het liftenthema, onder meer om van ontwikkelingen op de hoogte te blijven, afstemming te zoeken en best practices te delen. Dat gebeurde steeds in functie van een vervolgtraject onder de vleugels van de FOD Economie, die op federaal niveau voor deze materie bevoegd is en er een eindverantwoordelijkheid in heeft.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen rond de keuring van de lift in Oostende, heeft de administrateur-generaal van het agentschap Onroerend Erfgoed het initiatief genomen om bij de FOD aan te dringen op een overleg. Dat vond plaats op 22 maart. Tijdens dat overleg kondigde de FOD een traject aan waarbij ze alle betrokkenen bilateraal zullen horen, met als doel aanvaardbare compromissen te zoeken die kunnen worden doorvertaald in een aanpassingsvoorstel van het KB. Daarbij zou ook de uitvoeringstermijn voor het moderniseren van de liften worden herbekeken.

Dit voorstel lijkt tegemoet te komen aan de idee van een 'rondetafel' dat ik zelf opperde. Het liftendossier doorkruist vele bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de knoop kan enkel in samenspraak worden doorgehakt. Wij dragen hier het nodige toe bij. Of het nodig en nuttig is om in Vlaanderen dezelfde koers te varen als het Brussels gewest, valt te bekijken in de loop van het vervolgtraject.

4-6. Het Oostendse dossier zal pas een good practice blijken als dat als dusdanig door alle betrokken partijen wordt beslist, niet in het minst door de FOD, die hier eindverantwoordelijke is. Tot nader order is dat niet zo. Het wordt dus één van de praktijkvoorbeelden die in de loop van het vervolgtraject met de FOD in aanmerking kan worden genomen. Ik vind het niet gepast om in dit stadium verdere uitspraken te doen over dit dossier, laat staan er conclusies uit te trekken. Zoals ik al aangaf, is de liftenproblematiek enkel op te lossen in open dialoog, niet door polemieken te zoeken. Daar zijn lifteigenaars ook niet mee geholpen. Maar die dialoog moet dan wel plaatsvinden. Ik vertrouw er op dat het door de FOD ingezette traject tot vruchtbare resultaten zal leiden. Wij zullen met de erfgoedsector in elk geval de nodige input leveren voor een erfgoedvriendelijke oplossing.